T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/83
KARAR NO : 2022/104
KARAR TR : 28/02/2022

ÖZET: Davalı TEİAŞ tarafından anlaşma hükümlerine aykırı olarak fazla tahakkuk ettirildiği iddia edilen Rüzgar Enerji Santrali (RES) katkı payı bedelinin iadesiistemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.... G.... E.... Y..... İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Vekili : Av. R.R.Ö
Davalı : Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ)
Vekili : Av. V.N

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davacı şirket ile davalı TEİAŞ arasında imzalanan anlaşma hükümlerine aykırı olarak tahakkuk ettirildiği iddia edilen 22/01/2021 tarihli ve TEE 2020015800301 nolu RES Katkı Payı bedeli faturası nedeniyle fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla, fazladan ödenen 329.720,72 TL'nin, dava tarihinden itibaren işleyecek avans faiziyle birlikte iadesi istemi ile adli yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı TEİAŞ vekili cevap dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğunu ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3 . **Ankara 14. Asliye Ticaret Mahkemesi, 15/12/2021 tarihli ön inceleme duruşmasında verdiği E.2021/394 sayılı ara kararı** ile, *"Davalı vekilinin yargı yolu itirazının reddine"* karar vermiştir.

4. Davalı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Danıştay Başsavcılığı Talebi

5. Danıştay Başsavcısı, "*TEİAŞ Genel Müdürlüğünce kamu hukuku alanında, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen RES Katkı Payı bedellerinin tazmini için açılan davada yargısal denetimin, idari yargıda yapılması gerektiği"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

> *"...Elektrik enerjisine ilişkin faaliyetleri, temel olarak "üretim", "iletim", "dağıtım" ve "ticaret" başlıkları altında toplamak mümkündür. Hizmetin kesintiye uğramasının alternatif maliyetleri çok yüksek olduğu için bütün bu faaliyetlerin bir koordinasyon içinde yürütülmesi şarttır. Bu amaçla, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 2001 yılında kamu tüzel kişiliğini haiz, İdarî ve mali özerkliğe sahip ve bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek, enerji piyasasını düzenlemek ve denetlemek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmuştur.*
>
> *Elektrik piyasası faaliyetleri, 4628 sayılı Kanun ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatında detaylı olarak düzenlenmiştir. 6446 sayılı Kanun'un 4. maddesi, elektrik piyasası faaliyetlerini, üretim, iletim, dağıtım, toptan veya perakende satışı, ithalat ve ihracatı ile piyasa işletimi faaliyetleri olarak sıralamıştır. Kanun'da elektrik enerjisi "iletim" faaliyetinin münhasıran Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından yürütülebileceği düzenlenmiştir. Diğer faaliyetlerde ise, kamu tüzel kişilerinin yanında, özel hukuk tüzel kişilerinin de hizmetlerin yürütülmesine katılabileceği öngörülmüştür. Elektrik piyasası faaliyetlerinin yürütülmesinde kamu-özel ayrımı yapılmaksızın, kural olarak, lisans alınması zorunluluğu getirilmiştir. Bu itibarla, elektrik piyasası faaliyetlerinin, arz güvenliğini ve kamu hizmeti gerekliliklerini sağlayacak uyum içinde yürütülmesi adına düzenleme, denetleme ve kolluk faaliyetlerinde bulunma işlevlerinin kamu gücüyle yerine getirildiği bir kamu hizmeti faaliyeti olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.*

Davalı TEİAŞ, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesine ve 20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 05.02.2001 tarih ye 2001/2026 sayılı Bakanlar Kurulu Karan uyarınca İktisadi Devlet Teşekkülü şeklinde teşkilatlandırılmış olup, sermayesinin tamamı Devlete ait, tüzel kişiliğe sahip bir kamu kuruluşudur. Elektrik iletim tesislerini İşletme görevi elektrik enerjisi iletim faaliyetleri kapsamında TEİAŞ tarafından yürütülmektedir.

(Mülga) 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3. maddesinin 5. fıkrasında; "Rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış veya yapılacak olan lisans başvuruları kapsamında, bu Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak teknik değerlendirme ve ardından Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda lisans almak için gerekli koşulları sağlayan başvuru sahipleri belirlenir. Yapılan belirleme sonucunda da aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda, bu başvurular Kurum tarafından Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine gönderilir, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından bu durumda olan başvurular arasından sisteme bağlanacak olanı belirlemek için yarışma yapılır. Yapılan yarışmada, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine işletmeye girdikten sonra yönetmelikle belirlenecek bir süre boyunca üretilecek kWh başına ödenecek en yüksek katkı payını teklif ve taahhüt eden başvuru sahibi belirlenerek yarışma sonuçları Kuruma gönderilir. Lisans verilmesine ilişkin tüm hak ve yetkiler Kurula aittir. Katkı payı gelirleri Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından münhasıran sisteme bağlanacak üretim tesisleri için gerekli iletim yatırımlarının finansmanında kullanılır. Yarışmaya ve yarışma sonunda belirlenen katkı payının ödenmesine ilişkin usûl ve esaslar Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak ve Kurum tarafından onaylanacak yönetmelikle düzenlenir" düzenlemesine yer verilmiş ve bu hüküm doğrultusunda, EPDK tarafından onaylanan, "Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği" (Yönetmelik) 22/09/2010 tarihli ve 27707 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Dosyanın incelenmesinden;yukarıda anılan Yönetmelik kapsamında, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından, 1 Kasım 2007 tarihinde alınan Rüzgâr Enerji Santrali başvuruları arasından, aynı saha ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun yapıldığı durumlarda sisteme bağlanacak olan/olanları belirlemek amacıyla, 15/02/2011 - 13/09/2011 tarihleri arasında, 13 farklı pakette ve teklif edilen RES katkı payı miktarları üzerinden RES kapasite tahsis yarışmalarının gerçekleştirildiği, söz konusu yarışmalar ile yaklaşık toplam kurulu gücü 5.500 MW RES için kapasite tahsis edilerek, EPDK tarafından söz konusu projelerin lisanslandırma sürecinin başlatıldığı, davacı şirketin, davaya konu tesisi için 22/09/2010 tarihli ve 27707 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan mülga Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği kapsamında 2011 yılında yapılan yarışmalara katılarak iletim sistemine bağlantı hakkı kazandığı, davalı TEİAŞ tarafından; davacı şirket ile TEİAŞ arasında, davacı şirkete ait üretim tesislerinin ilk ünitesinin geçici kabulünün yapıldığı tarihten başlamak üzere ve tüm tesisin geçici kabulünün yapıldığı tarihten itibaren yirmi yıl süre boyunca TEİAŞ'a ödeneceği taahhüt edilen, rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi santrali (RES) katkı payı bedelinin ödenmesi konulu RES Katkı Payı Anlaşmasının akdedildiği ileri sürülürken; davacı tarafından da; taraflar arasında 10/04/2012 tarihli RES Katkı Payı Anlaşmasının imzalandığı, dava konusu faturada yer alan tutarın, teklif formu mektubuna göre hesaplanan tutar olduğu, hesaplamada ne yönetmelik hükümlerinin ne de anlaşma hükümlerinin dikkate alınmadığı ileri sürülerek, fazladan ödenen bedelin iadesi için arabulucuya başvurulduğu, anlaşmanın sağlanamaması üzerine de fazladan ödenen 329.720,72 TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte tahsili istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Uyuşmazlıkta, dava konusu RES Katkı Payı Bedelinin mülga Rüzgar Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliğinden kaynaklandığı açık olup, bu konuda yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca yetkilendirilen TEİAŞ Genel Müdürlüğünce kamu hukuku alanında, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen RES Katkı Payı bedellerinin tazmini için açılan davada yargısal denetimin, idari yargıda yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır."

6. Emsal dosyalardaki görüşü bilinmekle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın görüşünün alınmasına gerek görülmemiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

8. İdari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin, 2577 sayılı Kanunu'nun 12. ve 13. maddeleri uyarınca, idari Yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan Kanun hükümlerinin gereğidir.

9. (Mülga) 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3/5. maddesi şöyledir:

"Rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış veya yapılacak olan lisans başvuruları kapsamında, bu Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak teknik değerlendirme ve ardından Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda lisans almak için gerekli koşulları sağlayan başvuru sahipleri belirlenir. Yapılan belirleme sonucunda da aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun

bulunması durumunda, bu başvurular Kurum tarafından Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine gönderilir, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından bu durumda olan başvurular arasından sisteme bağlanacak olanı belirlemek için yarışma yapılır. Yapılan yarışmada, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine işletmeye girdikten sonra yönetmelikle belirlenecek bir süre boyunca üretilecek kWh başına ödenecek en yüksek katkı payını teklif ve taahhüt eden başvuru sahibi belirlenerek yarışma sonuçları Kuruma gönderilir. Lisans verilmesine ilişkin tüm hak ve yetkiler Kurula aittir. Katkı payı gelirleri Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından münhasıran sisteme bağlanacak üretim tesisleri için gerekli iletim yatırımlarının finansmanında kullanılır. Yarışmaya ve yarışma sonunda belirlenen katkı payının ödenmesine ilişkin usûl ve esaslar Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak ve Kurum tarafından onaylanacak yönetmelikle düzenlenir."

10. Davalı TEİAŞ Ana Statüsünün Hukuki Bünye başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"1. Bu Anastatü ile teşkil olunan Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (Teşekkül) tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülüdür.

2. Teşekkül EPK, K.H.K., ve bu Anastatü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabiidir."

11. Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliğinin "RES katkı payı anlaşması" başlıklı 10. maddesinde:*"Lisans verilmesi EPDK tarafından uygun bulunan şirket ile TEİAŞ arasında EPDK tarafından belirlenen süre içerisinde Ek-3'te yer alan RES Katkı Payı Anlaşması imzalanır. RES Katkı Payı Anlaşmasının imzalanabilmesi için, 8 inci maddeye göre belirlenen banka teminat mektubunun TEİAŞ'a sunulması zorunludur. RES Katkı Payı Anlaşması imzalanmazsa, TEİAŞ, ilgili şirket tarafından kendisine sunulan banka teminat mektubunu irat kaydeder"* hükmü bulunmaktadır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/02/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacı ve davalı arasında imzalanan anlaşma hükümlerine aykırı olarak fazla tahakkuk ettirildiği iddia edilen RES Katkı Payı bedelinin, ödeme tarihinden itibaren işleyecek faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılmıştır.

15. Tüm dosya kapsamı ve özetlenen mevzuat hükümleri çerçevesinde sonuç olarak; TEİAŞ tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür. Üstün ayrıcalıklara sahip olan ve yükümlülükler rejimine tabi tutulan, sorumluluğu ile denetimi bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik iletim faaliyetini yürüten davalı TEDAŞ Genel Müdürlüğü ile davacı şirket arasında yukarıda alıntılanan yönetmeliğe dayanarak düzenlenen katkı payı anlaşmasının idari sözleşme niteliği tartışmasız olduğu gibi, verilen yetkinin kullanımı sırasında kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen RES katkıpayı faturası bedelinin fazla hesaplandığına ve tazminine ilişkin davanın görüm ve çözümünde İdari Yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile Ankara 14. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 15/12/2021 tarihli ve E.2021/394 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği düşünülmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 14. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 15/12/2021 tarihli ve E.2021/394 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

28/02/2022 tarihinde, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ ve Doğan AĞIRMAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

Davalı TEİAŞ Ana Statüsünde de belirtildiği üzere; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülüdür. Teşekkül; EPK, K.H.K., ve bu Anastatü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabiidir.

Türkiye Elektrik Kurumu (TEK), elektrik sektöründeki yapının yeniden düzenlenmesi amacıyla 1970 yılında çıkarılan 1312 sayılı Kanun ile kurulmuş; özelleştirme politikaları çerçevesinde, Bakanlar Kurulunun 12/08/1993 tarih ve 93/4789 sayılı Kararı ile, Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) adı altında iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmış ve 1994 yılında tüzel kişiliklerine kavuşmuşlardır.

Davalı TEİAŞ'ın ana statüsünde özel hukuk hükümlerine tabi olduğu açıkça düzenlenmiştir.

Açıklanan tüm bu nedenlerle, davacı ile davalının özel hukuk hükümlerine tabi olduklarının tartışmasız olduğu gibi, dosyaya ibraz edilen sözleşme ve protokollerin incelenmesinde, davalının ana statüsünde özel hukuk hükümlerine tabi olacağının açıkça düzenlenmesi ve somut olayda taraflar arasındaki ihtilafın TTK hükümlerine göre çözümlenmesi gerektiği, bu nedenlerle davaya bakmakla görevli yargı yerinin Adli Yargı olduğu anlaşılmakla Sayın Çoğunluğun somut olayda görevli yargı yerinin İdari Yargı olduğu yönündeki kararına katılmıyoruz. 28/02/2022

Üye	Üye	Üye
Birol SONER	Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN